

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Навчально-наукового
інституту міжнародних відносин
ім. Б. Д. Гаврилишина
Людмила ГАВРИШОК-СИСЕН

«» 2025 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної
роботи
Віктор ОСТРОВЕХОВ

«» 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

**з дисципліни «АНТИКРИЗОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ В МІЖНАРОДНОМУ
БІЗНЕСІ»**

Ступінь вищої освіти	магістр
Галузь знань	07 «Управління адміністрування»
Спеціальність	073 «Менеджмент»
Освітньо-наукова програма	«Міжнародний менеджмент»

Кафедра міжнародних економічних відносин

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції	Практ.	ІРС	Тренінг	СРС	Разом	Екзамен (семестр)
Денна	2	3	36	36	7	12	89	180	3

19.08.2024

Тернопіль – ЗУНУ
2025

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти на другому (магістерському) рівні за спеціальністю 073 «Менеджмент» галузі знань 07 «Управління та адміністрування», затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол № 11 від 26.06.2024р.).

Робочу програму склав доктор філософії, доцент кафедри міжнародних економічних відносин Олександр Сохацький

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин, протокол № 2 від 25.09. 2025 р.

Завідувач кафедри,
д.е.н, професор

Роман ЗВАРИЧ

Гарант ОНП, к.е.н., доцент

Тетяна ДЛУГОПОЛЬСЬКА

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «АНТИКРИЗОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ В МІЖНАРОДНОМУ БІЗНЕСІ»

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ «АНТИКРИЗОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ В МІЖНАРОДНОМУ БІЗНЕСІ»

Дисципліна – «Антикризовий менеджмент в міжнародному бізнесі»	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 5	Галузь знань 07 «Управління адміністрування»	Статус дисципліни: вибіркова Мова навчання: українська
Кількість залікових модулів – 3	Спеціальність 073 «Менеджмент»	Рік підготовки: 2 Семестр: 3
Кількість змістових модулів – 2	Ступінь вищої освіти - магістр	Лекції: 36 год. Практичні: 36 год.
Загальна кількість годин – 150 год.	Освітньо-наукова програма «Міжнародний менеджмент»	Самостійна робота: 89 год. Тренінг 6 год. ІРС 7 год.
Тижневих годин: 11 год. Аудиторних 5 год.		Вид підсумкового контролю: екзамен

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «АНТИКРИЗОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ В МІЖНАРОДНОМУ БІЗНЕСІ»

Метою навчальної дисципліни «Антикризовий менеджмент в міжнародному бізнесі» є формування у майбутніх менеджерів і управлінців знань і навичок антикризового управління. Основними завданнями навчальної дисципліни є:

- вивчення основних понять і категорій управління антикризовими заходами; дати уявлення про антикризову діяльність як про систему управління фінансовими, матеріальними і трудовими ресурсами, де людина є суб'єктом управління та самоуправління;
- забезпечення виконання умов для життєздатності підприємства як мікроекономічної системи;
- набуття практичних навичок здійснення управлінської роботи та створення дієвої і ефективної взаємодії в трудовому колективі.

Предметом навчальної дисципліни є антикризова діяльність в управлінні підприємствами, сполучення стратегії і тактики антикризового управління, що спрямовано на розробку і реалізацію заходів, які запобігають ситуаціям, що призводять до кризового стану.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

СК 15. Здатність аналізувати та прогнозувати кризові явища в міжнародному бізнес-середовищі та реагувати на їх прояви;

СК 16. Здатність ставити і вирішувати завдання щодо оптимізації бізнес-процесів у міжнародних компаніях з використанням інструментів антикризового управління

2.4. Передумови для вивчення дисципліни

Передумови для вивчення дисципліни «Антикризовий менеджмент в міжнародному бізнесі» становлять освітні компоненти: «Інформаційні технології моделювання та прогнозування в міжнародному менеджменті», «Стратегічне управління корпораціями», «Менеджмент міжнародних корпорацій».

2.5. Результати навчання:

ПРН 18. Застосовувати оптимальні механізми антикризового менеджменту в міжнародному бізнесі.

ПРН 19. Розробляти комплексний план антикризових заходів, передбачати кризові ситуації та приймати відповідні управлінські рішення.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «АНТИКРИЗОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ В МІЖНАРОДНОМУ БІЗНЕСІ»

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Поняття кризи та класифікація кризових явищ.

Сутність і зміст понять «криза» і «антикризовий стан». Поняття «криза» і «ризик». Зв'язок функціонування і розвитку. Циклічна тенденція розвитку. Причини криз. Наслідки криз. Класифікація кризових явищ. Загальні і локальні кризи. Ланцюгова реакція криз. Групи економічних, соціальних, організаційних, психологічних, технологічних криз. Економічні кризи: кризи виробництва і реалізації товару, взаємини економічних агентів, фінансові кризи, проблеми неплатежів, втрати конкурентних переваг, банкрутства тощо. Економічний механізм виникнення кризового стану економічної системи. Життєві цикли: класифікація та зміст. Соціальні кризи: працівників і роботодавців, профспілок і підприємців, працівників різних професій, персоналу і менеджерів тощо. Політична криза як різновид соціальної кризи. Організаційні кризи як кризи поділу й інтеграції діяльності, розподілу функцій, регламентації діяльності окремих підрозділів, як відділення адміністративних одиниць, регіонів, філій або дочірніх фірм. Психологічні кризи. Технологічна криза як криза нових технологічних ідей в умовах явно вираженої потреби в нових технологіях. Циклічні та нециклічні кризи. Природні, суспільні, екологічні кризи. Передбачувані (закономірні) і несподівані (випадкові) кризи. Явні та латентні (приховані) кризи. Глибокі і легкі кризи. Затяжні і короточасні кризи.

Тема 2. Практика та досвід державного антикризового регулювання.

Роль та місце держави в антикризовому управлінні. Інституціональна система антикризового управління економікою. Правова база та основні методики антикризового державного регулювання. Види, засоби та механізми державного регулювання кризових ситуацій. Чинне законодавство з питань подолання кризових ситуацій (надзвичайного стану). Порядок введення та припинення дії надзвичайного стану. Діяльність органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування в умовах надзвичайного стану. Антикризове регулювання в економічній сфері (макрорівень). Вплив держави на підприємства, які знаходяться в стані кризи. Етапи державного антикризового управління. Антикризові аспекти державного управління в державах з розвинутою ринковою економікою.

Тема 3. Методи та організація моніторингу в антикризовому менеджменті.

Діагностика криз в процесі управління. Методи моделювання діагностики кризових явищ і процесів. Роль і значення інформації в діагностиці криз. Моніторинг в системі антикризового управління. Розрізнення понять «моніторинг», «аналіз», «оцінювання», «діагностика» та «сканування». Основні вимоги до моніторингу. Методичні принципи системи моніторингу. Методологія моніторингу. Динамічний спосіб моніторингу. Конкурентний, порівняльний, комплексний, базовий (фоновий), проблемний спосіб моніторингу. Ризики в антикризовому управлінні. Основні характеристики ризику. Класифікація ризиків за ознаками в антикризовому менеджменті. Джерела ризиків. Управління ризиком в процесі розробки й реалізації управлінського рішення. Комунікативна діяльність в управлінні кризами та ризиками.

Тема 4. Стратегічні цілі і завдання антикризового менеджменту.

Стратегічні цілі і завдання антикризового управління. Реактивне та превентивне антикризове управління. Активне та пасивне антикризове управління. Основні принципи антикризового управління. Індикатори кризових явищ. Концептуальна установка

антикризового управління організаціями. Основні групи завдань антикризового менеджменту. Предмет впливу антикризового менеджменту. Кризи в тенденціях макро- і мікроекономічного розвитку. Функції антикризового управління. Попереджувальне антикризове управління. Кризове антикризове управління. Післякризове антикризове управління. Контроль як елемент системи антикризового управління. Зовнішній контроль. Фінансовий контроль. Управлінський контроль. Адміністративний контроль. Маркетинговий контроль. Стратегічний, тактичний та оперативний контроль. Попередній, поточний та заключний контроль. Методи антикризового управління. Методи діагностики. Тактичні методи. Стратегічні методи. Даунсайзинг. Метод диверсифікації. Метод регуляризації. Реінжиніринг. Реструктуризація. Контролінг та моніторинг. Особливості антикризового управління в сучасних умовах.

Тема 5. Антикризовий менеджмент в системі публічного управління.

Державне і муніципальне антикризове управління. Роль держави в управлінні економікою та соціальними процесами в умовах кризи. «Антикризова архітектура державного управління». Теорія державного антикризового управління. «Управління», «державне управління», «державне антикризове управління». Принципи ефективності державного антикризового управління. Основні види антикризового управління. Підсистеми антикризового управління держави. Основні принципи антикризового державного управління. Форми антикризового управління. Етапи антикризової політики держави. Важелі антикризової політики держави. Заходи антикризової політики держави. Основні напрями антикризової політики держави. Особливості державної антикризової політики в Україні.

Змістовий модуль 2. Антикризове управління на державному та регіональному рівнях

Тема 6. Особливості антикризового управління регіоном та економічна безпека.

Чинники кризи регіональної соціально-економічної системи. Принципи антикризового управління регіоном. Етапи антикризового управління регіоном. Інформаційно-аналітичне забезпечення регіонального антикризового управління. Концептуальна модель антикризового управління регіоном, адаптована до динамічних змін в економіці. Методологія оцінювання стану регіону за ознаками «сталість», «стійкість» та «розвиток». Основні поняття і принципи економічної безпеки. Поняття економічної безпеки держави та регіону. Характерні ознаки економічної безпеки регіону. Індикатори економічної безпеки регіону.

Тема 7. Концептуальні підходи до формування системи антикризового управління в органах державної влади та місцевого самоврядування.

Загальні принципи управління та вибір стратегічних напрямів виходу з кризи. Розробка концепції подолання кризи: основні етапи. Проблеми реалізації заходів концепції щодо виходу з кризової ситуації. Моніторинг змін внутрішніх та зовнішніх факторів. Антикризовий стратегічний план. Механізм антикризового управління: субстанціональні та функціональні елементи. Мотивація, ініціативність та корпоративність як пріоритет у механізмі антикризового управління в публічному секторі. Комплексний механізм оперативного управління та його елементи. Мотиваційний механізм антикризового управління. Специфічні механізми антикризового управління. Механізми державної підтримки. Антикризове управління та управління змінами в системі менеджменту органів влади. Управління структурними змінами в системі органів влади. Формування портфелю альтернативних стратегій антикризового управління та управління змінами. Методика реалізації антикризового управління в системі менеджменту органів влади.

Тема 8. Специфіка управління персоналом органів влади та прийняття управлінських рішень в умовах кризових явищ.

Конфлікти: сутність, причини, різновиди, та стадії протікання. Стратегії та моделі поведінки в умовах конфлікту. Розв'язання, управління та попередження конфліктів. Переговори й фасилітація. Посередництво в конфліктах. Етико-психологічні засади ділового

спілкування. Поради управлінцю щодо безконфліктного спілкування. Стрес і стресори як наслідок конфліктності в управлінській діяльності (стрес-менеджмент). Управлінська діяльність і конфліктогени. Врегулювання конфлікту інтересів на державній службі: можливості застосування європейського досвіду в Україні. Аналіз діалогових ініціатив щодо врегулювання конфлікту в Україні. Розробка управлінських рішень. Категорія проблем: 1) стандартні проблеми; 2) типові проблеми; 3) евристичні проблеми. Умови використання: 1) квазістабільні; 2) екстремальні; 3) кризові умови. Достатність вихідної інформації: 1) недостатній обсяг вихідної інформації; 2) достатність вихідної інформації; 3) надлишковість вихідної інформації. Достовірність (вірогідність) вихідної інформації: 1) явно недостовірною; 2) псевдостовірною; 3) цілком достовірною. Масштаб проблеми: 1) глобальні проблеми; 2) локальні проблеми; 3) мікролокальні проблеми. Технічне оснащення: 1) відсутнє; 2) є в недостатньому обсязі; 3) є в достатньому обсязі. Загальна послідовність розробки управлінських рішень в антикризовому менеджменті в публічному секторі.

Тема 9. Проблеми адаптації підприємства до ринку, шляхи і методи їх вирішення.

Класифікація проблем адаптації підприємства до умов ринку, яка дозволяє структурувати проблеми, здійснювати їхній вибір і визначати послідовність рішення на основі класифікаційних ознак. Проблеми адаптації підприємства до ринку, які можна розділити на: конструктивні і аналітичні. Конструктивні - проблеми більш високого ступеня, аналітичні - проблеми окремої конструктивної проблеми. Напрямки виходу підприємства з кризової ситуації. Важливість внутрішнього планування на підприємстві. Етапи процесу планування.

4. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ ДИСЦИПЛІНИ «АНТИКРИЗОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ В МІЖНАРОДНОМУ БІЗНЕСІ»

МЕНЕДЖМЕНТ В МІСЬКОМУ ТА СІЛЬСЬКОМУ БІЗНЕСІ						
		Кількість годин				
	Лекції	Практичні	Сам. робот	Тренінг	Індивід. робота	Контрольні заходи
Змістовий модуль1. Сутність ризику та ризик-менеджменту						
1. Поняття кризи та класифікація кризових явищ.	4	4	10	4		Поточне опитування
2. Практика та досвід державного антикризового регулювання.	4	4	10			Поточне опитування
3. Методи та організація моніторингу в антикризовому менеджменті	4	4	10		1	Поточне опитування
4. Стратегічні цілі і завдання антикризового менеджменту	4	4	10		1	есе на тему
5. Антикризовий менеджмент в системі публічного управління.	4	4	10		1	Поточне опитування
Змістовий модуль 2. Кількісні та якісні методи оцінки економічного ризику						
6. Антикризове управління в умовах модернізації публічного управління.	4	4	10	2	1	Поточне опитування

7. Особливості антикризового управління регіоном та економічна безпека.	4	4	9		1	Круглий стіл
8. Специфіка управління персоналом органів влади та прийняття управлінських рішень в умовах кризових явищ.	4	4	10			Поточне опитування
9. Проблеми адаптації підприємства до ринку, шляхи і методи їх вирішення.	4	4	10			Поточне опитування
Разом	36	36	89	6	5	

5. Тематика практичних занять.

Практичне зайняття 1-2

Поняття кризи та класифікація кризових явищ.

Питання для обговорення:

- 1) Сутність і зміст понять «криза», «антикризовий стан», «ризик».
- 2) Теорія циклів та циклічна тенденція розвитку.
- 3) Класифікація кризових явищ.
- 4) Економічний механізм виникнення кризового стану економічної системи.
- 5) Соціальні та політичні кризи.
- 6) Особливості технологічних криз.
- 7) Циклічні та нециклічні кризи.

Практичне зайняття 3-4

Практика та досвід державного антикризового регулювання

Питання для обговорення:

- 1) Принципи антикризового управління в органах державної влади та місцевого самоврядування.
- 2) Характеристика криз та їх поділ за типами кризових явищ.
- 3) Сутність криз соціально-економічного розвитку та причини їх виникнення.
- 4) Тенденції сучасного розвитку та виникнення криз за джерелами їх походження.
- 5) Концептуальні ознаки кризи.
- 6) Визначення кризи за сучасними науковими джерелами інформації.

Практичне зайняття 5-6

Методи та організація моніторингу в антикризовому менеджменті.

Питання для обговорення:

- 1) Діагностика криз в процесі управління.
- 2) Моніторинг в системі антикризового управління.
- 3) Індикатори поглибленого аналізу фінансово-господарського стану регіональної соціально-економічної системи.
- 4) Науково-теоретичні підходи до визначення поняття ризику
- 5) Класифікація і природа ризиків в антикризовому управлінні управлінських ризиків.
- 6) Антикризове управління ризиками.

Практичне зайняття 7-8

Стратегічні цілі і завдання антикризового менеджменту.

Питання для обговорення:

- 1) Доцільність формування принципів антикризової діяльності в органах державної влади та місцевого самоврядування.
- 2) Принципи формування антикризової діяльності в органах державної влади та місцевого самоврядування.
- 3) Сучасні концепції формування антикризових програм в органах державної влади та місцевого самоврядування.

- 4) Основні параметри та етапи здійснення діагностики кризових явищ.
- 5) Діагностика кризового стану

Практичне заняття 9-10

Антикризовий менеджмент в системі публічного управління.

Питання для обговорення:

- 1) Зони ризику в процесі прийняття та реалізації управлінського рішення.
- 2) Підґрунтя створення механізму подолання політичних/економічних /фінансових/юридичних/психологічних суперечностей.
- 3) Доцільність формування антикризових механізмів та створення умов для їх функціонування.
- 4) Практичне функціонування антикризових механізмів у державному управлінні.
- 5) Сучасні концептуальні положення та практичні засади територіальної складової антикризового управління
- 6) Антикризове управління депресивних територій.

Практичне заняття 11-12

Антикризове управління в умовах модернізації публічного управління.

Питання для обговорення:

- 1) Політична ситуація в Україні: кризові тенденції та шляхи їх подолання.
- 2) Стратегічне планування для забезпечення довгострокового розвитку країни в умовах реалізації Стратегія сталого розвитку України.
- 3) Пріоритетні галузі реформування в рамках антикризового управління. Практичні інструменти антикризового управління.
- 4) Антикризові технології як механізми реалізації цілей державного управління.
- 5) Конституційні аспекти розподілу повноважень у системі вищих органів державної влади України.
- 6) Інноваційний розвиток як передумова ефективного впровадження реформ. Кризові явища у світовій економіці та антикризова політика.
- 7) Соціально-економічний розвиток України: реформи для подолання наслідків зовнішньої агресії та системної кризи.
- 8) Соціальний діалог як інструмент антикризового управління.

Практичне заняття 13-14

Особливості антикризового управління регіоном та економічна безпека.

Питання для обговорення:

- 1) Стратегічні антикризові напрями державної (регіональної) економічної та соціальної політики.
- 2) Економічні засади створення сприятливих умов для надходження інвестицій та забезпечення прискореного економічного зростання регіонів.
- 3) Методичні підходи щодо формування та реалізації стратегій розвитку на державному та регіональному рівнях.
- 4) Базові поняття та основні переваги антикризового управління регіоном.
- 5) Поняття економічної безпеки держави та регіону.
- 6) Характерні ознаки економічної безпеки регіону.
- 7) Індикатори економічної безпеки регіону

Практичне заняття 15-16

Специфіка управління персоналом органів влади та прийняття управлінських рішень в умовах кризових явищ.

Питання для обговорення:

- 1) Які умови подолання конфліктів Ви можете назвати?
- 2) Які методи подолання конфліктів є найбільш конструктивними в умовах кризи?
- 3) Обґрунтуйте основні напрями роботи з вирішення трудових конфліктів в органах влади.
- 4) Проаналізуйте причини трудових конфліктів в органах влади.
- 5) Яка з форм розв'язання трудових конфліктів в органах державної влади є, на Вашу думку, найбільш оптимальною?

6) Визначте основні функції трудових конфліктів.

Практичне заняття 17-18.

Проблеми адаптації підприємства до ринку, шляхи і методи їх вирішення

Питання для обговорення:

- 1) Класифікація проблем адаптації підприємства до умов ринку, яка дозволяє структурувати проблеми, здійснювати їхній вибір і визначати послідовність рішення на основі класифікаційних ознак.
- 2) Проблеми адаптації підприємства до ринку, які можна розділити на: конструктивні і аналітичні.

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІНИ

Самостійна робота студентів з дисципліни полягає у засвоєнні навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових занять, та без участі викладача. Вона передбачає особистісно орієнтовану організацію самоосвіти студента. Для даної дисципліни студенти готують два есе та презентацію їх результатів на консультаціях.

№ п/п	Тематика
1	Поняття ризику та його роль у міжнародному бізнесі.
2	Причини виникнення ризиків у підприємницькій діяльності.
3	Класифікація ризиків у міжнародному бізнес-середовищі.
4	Психологічні аспекти прийняття ризикових рішень.
5	Функції ризику та їх вплив на бізнес-моделі.
6	Основні етапи процесу ризик-менеджменту.
7	Інформаційна база для аналізу ризиків.
8	Методи якісної оцінки ризиків.
9	Експертні процедури в управлінні ризиками.
10	Коефіцієнт конкордації як метод перевірки узгодженості експертів.
11	Використання методу аналогій та асоціацій у ризик-менеджменті.
12	Статистичні методи оцінки ризиків.
13	Дисперсійний метод і показники варіації.
14	Ймовірнісні методи аналізу ризику.
15	Використання β -коефіцієнта для оцінювання системного ризику.
16	Матричні методи аналізу ризиків.
17	Критерії Вальда, Севіджа, Лапласа, Гурвіца для прийняття рішень.
18	Використання теорії ігор в умовах ризику.
19	Чисті та змішані стратегії у теорії ігор.
20	Методи уникнення ризиків у міжнародному бізнесі.
21	Диверсифікація як метод зниження ризиків.
22	Резервування ресурсів як інструмент регулювання ризику.
23	Роль додаткової інформації у зменшенні ризику.
24	Лімітування та його застосування в міжнародній практиці.
25	Хеджування як метод зниження ризику.
26	Види хеджування у міжнародному бізнесі.
27	Страховання ризиків: сутність та види.
28	Страховання комерційних і транспортних ризиків.
29	Страховання інвестиційних ризиків.
30	Страховання вантажів у міжнародній торгівлі.
31	Організаційні методи управління ризиком.
32	Економічні методи зниження ризиків.
33	Створення спеціальних резервних фондів.
34	Використання страхових запасів у кризових ситуаціях.
35	Система штрафних санкцій як метод впливу на ризик.
36	Кореляція активів та диверсифікація портфеля.

37	Види диверсифікації та їх доцільність.
38	Аналітичні та графічні методи оцінки диверсифікації.
39	Інвестиційні ризики та їх вплив на портфель.
40	Принципи формування інвестиційного портфеля.
41	Оптимізація структури портфеля з урахуванням ризику.
42	Вплив інфляції на величину ризику та ставку дисконту.

ТРЕНІНГ З ДИСЦИПЛІНИ

Тематика: «Антикризовий вплив на міжнародному підприємстві»

Порядок проведення:

1. Обрати країну/ринок та вид ризику (валютний, політичний, інвестиційний, логістичний тощо) згідно з номером у заліковій відомості.
2. Провести якісний аналіз: визначити джерела, суб'єкт та об'єкт ризику, побудувати карту ризиків.
3. Здійснити кількісну оцінку: визначити діапазон можливих втрат, розрахувати показники варіації та ймовірність настання події.
4. Визначити необхідний обсяг резервного фонду чи капіталу для покриття ризику.
5. Запропонувати методи управління ризиком (уникнення, зниження, трансфер, прийняття).
6. Порівняти умови регулювання ризику на українському та міжнародному ринках.
7. Зробити висновок щодо оптимальної стратегії для бізнесу.

9. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

10%	10%	10%	10%	5 %	15%	40%
Поточний контроль	Модульний контроль	Поточний контроль	Модульний контроль	Тренінг	Самостійна робота	екзамен
Поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять.	Письмова робота по 1-4 темах	Поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять.	Письмова робота по 4-8 темах	Визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час тренінгу	Визначається як середнє арифметичне з оцінок за реферат з визначеного питання з переліку та їх презентації.	1. тестові завдання 5 тестів (кожен по 5 балів) – максимум 25 балів 2. теоретичне питання – максимум 25 балів 3. задача 50 балів.

Критерії

Поточне опитування під час заняття:

90–100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань;

75–89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки;

65–74 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;

60–64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності;

1–59 балів – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст теоретичних питань. Підсумкова оцінка за поточне опитування кожного модуля визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих під час занять в межах кожного модуля.

Тренінг:

90–100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його використовує під час виконання завдань тренінгу, виявляє творчий підхід до виконання завдань; у разі виконання групового завдання звертається увага на участь кожного студента.

75–89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при виконанні окремих завдань тренінгу не вистачає достатньої глибини та аргументації його використання, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки, загалом виявляє творчий підхід до виконання завдань;

65–74 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом та загалом його використовує при виконанні завдань тренінгу, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому суттєві неточності та помилки, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань;

60–64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його використовує, недостатньо розкриває зміст завдань тренінгу, допускаючи при цьому суттєві неточності, не виявляє творчого підходу до виконання завдань;

1–59 – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст завдань тренінгу, не бере участі у колективних завданнях під час проведення тренінгу.

Самостійна робота:

90–100 балів – зміст самостійної роботи повністю відповідає встановленим вимогам, містить елементи самостійного дослідження, свідчить про високий рівень опанування навчального матеріалу, здобувач на високому рівні виявляє творчий підхід до виконання завдань;

75–89 балів – зміст самостійної роботи в основному відповідає встановленим вимогам, можуть бути несуттєві недопрацювання за окремими завданнями, свідчить про належний рівень опанування навчального матеріалу, здобувач належно виявляє творчий підхід до виконання завдань;

60–74 балів – поставлені завдання виконані на недостатньому рівні; наведені авторські напрацювання є загальними і слабо обґрунтованими, свідчать про недостатній рівень опанування навчального матеріалу; здобувач припускається значних помилок у виконанні завдань, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань;

1–59 балів – завдання практично не виконані; відсутні авторські напрацювання; грубі помилки у вирішенні завдань роботи, що свідчать про низький рівень опанування навчального матеріалу; здобувач не виявляє творчого підходу до виконання завдань.

Модульна робота, екзамен – види контролю, при яких засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу оцінюється від 0 до 100 балів як сума балів за виконані завдання.

Екзаменаційний білет складається із: тестів: 10 тестів, за правильну відповідь на кожен із яких студент може отримати 2 бали, що в підсумку дає максимально 20 балів;

2 бали – на тест надано правильну відповідь. задач (практичних завдань):

Задача, за розв'язання якої здобувач може отримати від 0 до 50 балів;

31–50 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно розв'язує практичне завдання і інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання.

16–30 балів – у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно розв’язує практичне завдання, але на додаткові контрольні запитання відсутня повна відповідь, допускає несуттєві неточності та фрагментарно (без аргументації) інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання.

1–15 балів – не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно розв’язує практичне завдання, допускає суттєві неточності, поверхнево його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань. теоретичного (проблемного) питання:

1 теоретичне питання, за відповідь на яке студент може отримати від 0 до 30 балів.

15–30 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, всебічно, самостійно та аргументовано його викладає під час відповіді, глибоко та всебічно розкриває зміст завдання.

1–14 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не в повному обсязі, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання, допускаючи при цьому суттєві неточності, відповіді на запитання нечіткі.

Шкала оцінювання:

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов’язковим повторним курсом)

9. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

№	Найменування	Номер теми
1	Мультимедійне забезпечення для представлення презентацій (мультимедійний проектор, ноутбук)	1-9
2	Персональні комп’ютери з підключенням до мережі Інтернет	1-9
3	Програмне забезпечення (MS Word, MS Excel, PowerPoint)	1-9
4	Вихідні дані для обробки на ПК	1-9

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Антикризова економічна політика: наукові засади формування та впровадження : навчально-методичний посібник для здобувачів освітньонаукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 051 Економіка усіх форм навчання [Електронний ресурс] / [упоряд. :А. С. Павловська, О. А. Руденко]; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. у-т. – Черкаси : ЧДТУ, 2020. – 151 с
2. Шевченко Л. С. Стратегічний бізнес-консалтинг : навч. посіб. Харків : Право, 2019. 302 с.
24. Шевченко Л. С. Стратегічний інноваційний менеджмент : навч. посіб. Харків : Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2019. 155 с.
3. Алхемері Мохаммед Алі. Тенденції реалізації сучасних механізмів антикризового публічного управління територіями. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Державне управління. 2019. 29(68). №6. С. 25-29.
4. Шмагун А.В. Удосконалення гендерного балансу у галузі політичного представництва і

- керівництва державними процесами як ключове поняття сталого розвитку. Україна 2030: публічне управління для сталого розвитку: міжнародна науково-практична конференція, Київ 26-30.10.2020 р. Київ: НАДУ, 2020.
5. Nina Didenko, Alina Pomaza-Ponomarenko, Stanislav Poroka, Oleksiy Verbitski. Ways of development of institutional system of public administration of social security of Ukrainian regions. Scientific and practical international conference: Public Administration in the 21st Century: Problems and Development Prospects. 20 November 2020. DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.4274598>.
  6. Антонюк Н. А. Антикризове управління національною економікою в умовах децентралізації : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня док. екон. наук : [спец.] 08.00.03 “Економіка та управління національним господарством” / Львівський торговельно-економічний університет. Львів, 2020. 22 с.
  7. Гук О. Синергетична модель дослідження публічного управління. Актуальні проблеми державного управління. 2018. Вип. 1. С. 24-29.
  8. Кухарева Г.П. Впровадження світової теорії та практики при реформуванні публічного управління України. Інвестиції: практика та досвід. 2018. №10. С.106- 111.
  9. Мороз В.В., Клиновий Д.В. Фінансова-правова складова євроінтеграційного механізму управління природними ресурсами в публічній сфері. Збірник наукових праць Національної академії державного управління при Президентові України. 2018. Вип. 1. С. 61-84.
  10. Нечаєва І. А. Реформа системи соціального страхування як засіб зміцнення соціально-економічної безпеки України в умовах перманентної кризи. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2020. № 4. – [URL:http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1634](http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1634).
  11. Шевченко Л. С. Стратегічний бізнес-консалтинг : навч. посіб. Харків : Право, 2019. 302 с.
  12. Шевченко Л. С. Стратегічний інноваційний менеджмент : навч. посіб. Харків : Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2019. 155 с.
  13. Захарченко В.І., Ковтуненко К.В., Чічкан О.С. Маркетингова оцінка конкурентоспроможності туристичних послуг. Економіка, фінанси, право, 2018. № 5/2. С. 37-43.
  14. Бойко В.О. Стратегічна сутність антикризового управління та його місце в системі управлінських наук. Theoretical and empirical scientific research: concept and trends // Collection of scientific papers with Proceedings of the International Scientific and Practical Conference, July 24, 2020. – Oxford, United Kingdom: Oxford Sciences Ltd. & European Scientific Platform. – 2020. – Vol. 4. – P. 7579.
  15. Ватченко О.Б., Шаранов Р.С. Генезис поняття «криза» у розвитку соціально-економічних систем / О.Б. Ватченко, Р.С. Шаранов // Бізнес-навігатор. – Випуск 6.1. – 2019. – №1 (56). – С.147-153.
  16. Мельник С.І. Теоретичні аспекти застосування антисипативного управління фінансовою безпекою підприємства. – Агросвіт. 2020. – № 5. – С. 31–35.
  17. Федулова І.В. Стратегія ризик-менеджменту. Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. – 2019. – Вип. 1, № 1. – С. 65 – 74
  18. Сохацький О.Ю. Вінницький Ю. Сучасні напрями антикризового управління Інноваційні процеси економічного і соціально-культурного розвитку: вітчизняний та зарубіжний досвід// Тези доповідей XVI Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених і студентів. Тернопіль: ЗУНУ, 2023. 276 с. ISBN 978-966-654-702-9
  19. Сохацький О.Ю. Савіцький. Т. Антикризкові засади управління підприємством в умовах війни. Інноваційні процеси економічного і соціально-культурного розвитку: вітчизняний та зарубіжний досвід// Тези доповідей XVI Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених і студентів. Тернопіль: ЗУНУ, 2023. 276 с. ISBN 978-966-654-702-9
  20. Ростислав Романович Баглей, Олександр Юрійович Сохацький. Ризики в системі управління міжнародними проектами. ІННОВАЦІЙНА ЕКОНОМІКА. (2-3.2022) 127-133 ст DOI: <https://doi.org/10.37332/2309-1533.2022.2-3>